EUROOPA KOHTU OTSUS

27. märts 1963*

[…]

Liidetud kohtuasjades 28/62, 29/62 ja 30/62,

mille esemeks on Euroopa Kohtule Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikli 177 esimese lõigu punkti a ja kolmanda lõigu alusel Tariefcommissie, Madalmaade halduskohtu, mis on viimase astme kohtuks maksuvaidlustes, taotlus teha antud kohtu menetluses olevate kohtuasjade kohta, mille poolteks on vastavalt

äriühing Da Costa en Schaake N. V., Amsterdam, esindajad: Amsterdami advokaadid H. G. Stibbe ja L. F. D. ter Kuile (kohtuasi 28/62),

äriühing Jacob Meijer N. V., Venlo, (kohtuasi 29/62),

äriühing Hoechst-Holland N. V., Amsterdam, (kohtuasi 30/62)

ja

Madalmaade Maksuamet, esindajad: impordimaksu ja aktsiisimaksu inspektorid vastavalt Amsterdamis (kohtuasi 28/62), Venlos (kohtuasi 29/62) ja Rotterdamis (kohtuasi 30/62),

eelotsus järgmiste küsimuste kohta:

1. Kas EMÜ asutamislepingu artiklil 12 on siseriiklik toime, nagu seda väidavad hagejad, teisisõnu, kas kodanikud võivad kõnealuse artikli alusel nõuda, et kohus kaitseks nende individuaalseid õigusi?

2. Jaatava vastuse korral, kas oli tegemist impordimaksu ebaseadusliku tõstmisega või enne 1. märtsi 1960 kohaldatud maksu õigustatud muutmisega, mis sellele vaatamata, et maksu numbriliselt tõsteti, ei ole artikli 12 kohaselt siiski keelatud?

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president A. M. Donner, kodade esimehed L. Delvaux ja R. Rossi, kohtunikud Ch. Hammes, A. Trabycchi (ettekandja), R. Lecourt ja W. Strauss,

kohtujurist M. Larange,

kohtusekretär A. Van Houtte,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

otsuse

[…]

Põhjendused

Tariefcommissie alustatud menetlust Euroopa Kohtu eelotsuse küsimiseks EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel ei ole vaidlustatud ning selle kohta ei ole esitanud kriitikat ka kohus ise.

Komisjon, kes osaleb menetluses EMÜ Kohtu põhikirja artikli 20 alusel, väidab, et taotlus tuleks tagasi lükata eseme puudumise tõttu, kuivõrd küsimused, mille tõlgendamist Euroopa Kohtult käesoleva kohtuasja raames palutakse, on juba varasemalt lahendatud 5. veebruari kohtuotsusega nr 26/62, milles käsitleti samasuguseid küsimusi, mis kerkisid esile samataolise kohtuasja raames.

See väide ei ole põhjendatud;

Kõigepealt tuleks eristada artikli 177 kolmanda lõiguga siseriiklikele viimase astme kohtutele pandud kohustust ja teise lõiguga mis tahes siseriiklikule kohtule antud õigust esitada ühenduse kohtule küsimus asutamislepingu tõlgendamise kohta.

Kuigi artikli 177 viimane lõik kohustab ilma eranditeta kõiki siseriiklikke kohtuid, mille otsuseid ei ole võimalik siseriikliku õigussüsteemi raames edasi kaevata, sealhulgas Tariefcommissied, esitama Euroopa Kohtule mis tahes tõlgendamisküsimused, mis nende ette on kerkinud, siis artikli 177 alusel Euroopa Kohtu poolt varem antud tõlgendus võib kaotada selle kohustuse mõtte, jättes ta ilma sisuta.

Selline olukord tekib eeskätt siis, kui tekkinud küsimus on materiaalselt samane küsimusega, mille kohta on juba tehtud eelotsus samataolises kohtuasjas.

Kui Euroopa Kohus teeb siseriikliku kohtu menetluses oleva konkreetse kohtuasja kohta eelotsuse, piirdub ta seaduse tekstist ja selle eripäradest ühenduse sätete tähenduse tuletamisega, sel viisil tõlgendatud sätete kohaldamine konkreetses kohtuasjas on riikliku kohtu ülesanne.

Selline lähenemine vastab Euroopa Kohtule artikliga 177 antud ülesandele, milleks on tagada ühenduse õiguse ühetaoline tõlgendamine kuues liikmesriigis.

Lisaks sellele, kui artiklil 177 ei oleks sellist ulatust, ei oleks põhjendatud menetlussätted EMÜ kohtu põhikirja artiklis 20, milles nähakse ette liikmesriikide ja ühenduse institutsioonide osalemine menetluses ning artikli 165 kolmandas lõigus, millega kohustatakse Euroopa Kohust viima menetlusi läbi täiskoguna.

Euroopa Kohtu tegevuse see tahk artikli 177 raames on kõnealuse kohtuasja puhul eriti oluline, kuivõrd selles menetluses sisuliselt puuduvad menetluse pooled.

Samuti vastab tõele, et artikkel 177 võimaldab siseriiklikul kohtul, kui seda vajalikuks peetakse, pöörduda tõlgendamisküsimustega uuesti Euroopa Kohtu poole.

See tuleneb EMÜ kohtu põhikirja artiklist 20, mille kohaselt algab eelotsuse tegemise menetlus õiguslikult hetkel, mil vastav küsimus otsustatakse riikliku kohtuasutuse poolt.

Seega peab Euroopa Kohus antud küsimuste kohta tegema otsuse.

EMÜ asutamislepingu kõnealuse artikli 12 tõlgenduse kohta tegi Euroopa Kohus 5. veebruaril 1963 otsuse nr 26/62.

Kohus otsustas alljärgnevalt:

1. Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artiklil 12 on vahetud õiguslikud tagajärjed ja see annab kodanikele individuaalseid õigusi, mida peavad kaitsma siseriiklikud kohtud.

2. Et määratleda, kas tollimakse või nendega samaväärse toimega makse on tõstetud nii, et sellega rikutakse asutamislepingu artiklis 12 sätestatud kaitset, tuleb võtta arvesse liikmesriigi poolt tegelikult kehtestatud maksud, mida kohaldati asutamislepingu jõustumise hetkel;
   maksu tõusmine võib olla tingitud ka mitte kohaldatava tollimaksu suurenemisest, vaid samuti uuest tariifimääratlusest, mille tulemusena liigitatakse teatavad tooted kõrgemalt maksustatud toodete kategooriasse.

Antud kohtuasjas esitatud küsimused on samataolised ülaltoodud otsuses käsitletud küsimustega ning et Euroopa Kohtule ei ole esitatud ühtegi uut asjaolu.

Seetõttu tuleb Tariefcommissie saata tagasi varasema kohtuotsuse juurde.

Kohtukulud

Euroopa Kohtule oma märkused esitanud EMÜ komisjoni ja liikmesriikide valitsuste kulusid ei hüvitata.

Kuivõrd kohtumenetluse näol on asjaomaste poolte jaoks tegemist Tariefcommissie poolt menetletava kohtuasja ühe staadiumiga, kuulub otsuse tegemine põhimenetluse poolte kohtukulude kohta selle kohtu pädevusse.

esitatud põhjendustest lähtudes,

arvestades menetlusdokumente,

kuulanud ära ettekandja ettekande,

kuulanud ära EMÜ komisjoni suulised märkused,

kuulanud ära kohtujuristi arvamuse,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikleid 9, 12, 14, 169, 170 ja 177,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse Kohtu põhikirja protokolli,

võttes arvesse Euroopa Ühenduste Kohtu kodukorda,

vaadanud üle oma 5. veebruari 1963 otsuse nr 26/62,

EUROOPA KOHUS

otsustab Tariefcommissie poolt 19. septembril 1962 esitatud eelotsusetaotluse kohta:

1. **EMÜ asutamislepingu artikli 12 kohta ei esitata uut tõlgendust.**
2. **Käesoleva kohtumenetluse kohtukulude kohta teeb otsuse Tariefcommissie.**

Kohtuotsus on tehtud 27. märtsil 1963 Luxembourgis.

Donner Delvaux Rossi

Hammes Trabucchi Lecourt Strauss

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 27. märtsil 1963 Luxembourgis.

Kohtusekretär President

A. Van Houtte A. M. Donner